

sed seemned külvatakse tihti isegi mullapinnale, samas kui suuremad seemned – spinat, herved jm – istutatakse 2–3 seemne sügavusele.

Mis on ruutmeeter- ehk ruutjalgaed?

Tegu on omamoodi Tootsi peenraga, kus ühte peenrassa istutatakse kokku eri kultuure. Sellist süsteemi võib eriti soovitada kohas, kus on kehv pinnas või lihtsalt vähe ruumi. Süsteem sobib hästi ka algajale aednikule. Peenarde kõrgust on kerge kohandada mugavaks liikumiskustega inimestele. Pinnase intensiivne kasutus võimaldab saada väikeselt pinnalt suure saagi.

1–1,5 m² suurune kast-peenar jagatakse väiksemateks, u 30cm küljepikkusega ruudukesteks (originaalnimetus *square foot garden* tähendab tõlkes ruutjalgaeda, 1 jalg ≈ 30 cm). Peenrakasti suurust võib vastavalt võimalusele ja vajadusele varieerida. Tähtis on, et taimedele pääseks ligi peenrale astumata ning mulda kokku surumata.

Ruutude tähistamiseks on kasulik teha peenrale sõrestik, kasutades selleks näiteks liiste või nõõri. Ruutude tähistamine aitab vältida ülekülvamist, see aitab seemneid kokku hoida. Tavalise ridakülvi puhul harvendatakse palju noori taimi välja ja visatakse minema.

Peenrakastid täidetakse viljaka mulla seguga, mille pH-tasakaalu ja toitainesisaldust saab kohandada vastavalt planeeritavatele taimedele. Müügil on ka erisaged konkretsetele taimedele (tomatiturvas, kurgiturvas jne). Mõistlik ei ole samasse kas-

ti istutada taimi, millel on pinnasele väga erinevad nõudmised.

Ruutude tähistamine ning taimede eraldamine võimaldab juba ära kasutatud taimede (kress, redis jt) asemele külvata uued teisi taimi segamata. Selliseid taimi on vahel otstarbekas külvata väikese ajavahega ja osade kaupa, et kogu saak ei valmiks ühel ajal, põhjustades n-ö uputuse.

Mitu taimi istutada ühte ruutu?

Taimede arv ühes 30 x 30cm ruudukeses sõltub sellest, kui suureks taim kasvab. Näiteks üks tomatitaim võib võtta terve ruudu, samas kui maasikaid saab istutada ühte ruudukesse neli ning redist isegi kuni kuusteist.

Mõnda pöösastomati sorti võib ühte ruutu mahutada neli taimi, samas kõrge kasvuga sordi puhul tuleb piirduda ühe taimega. Peeti ja sibulat võib kasvatada ka ainult nende maitsvate pealsete pärast ning siis mahub neid ühte ruutu rohkem kui sama taimi täissuuruses mugula või juureni kasvatades.

Istutusskeemi koostades võite appi võtta näiteks järgmised arvud:

- 16 taimi ruudule: peet, porgand, redis, roheline sibul (4 x 4 taimi reas)
- 9 taimi ruudule: porrulauk, sibul (kui mugul alla kasvatada), spinat (3 x 3 reas)
- 4 taimi ruudule: küüslauk, seller, salat, maasikas, kartul (kui plaanite kasutada noort kartulit)
- 2 taimi ruudule: kurk

■ 1 taim ruudule: munataim (baklažaan), paprika, kõrvitsad, kõrged tomatid, kartul

Ürtidele nagu basiilik, pune, murulauk jne võib ka jätta terve ruudu. Samas on neid võimalik kasvatada ka suuremate taimede all samas ruudus. Basiiliku ja teiste vahemereliste ürtidega kooskasvamine parandavat tomati maitset! Samuti aitab suurem taimetihedus vähendada niiskuse auru- ja maapinnalt ning kasutab ruumi ökonoomsemalt.

Kasulik on köögiviljataimede vahele või eraldi ruutu istutada ka lilli, mis meelitaks aeda kasulikke putukaid ning peletaks kahjureid. Sobivad näiteks saialill, kummel, peiulill.

Külviskeem paberile

Kindlasti on hea mõte panna iga ruudu juurde lipik sinna istutatud taimede nimedega. Võite ka paberile ruudustikuga skeemi teha. Märkige juurde kuupäev, millal miski maha sai.

Võib-olla on teil ideaalne mälu ja teil pole seda vaja teha. Kuid kui olete selline nagu meie, ülejäänud lihtsureselike, siis seisate kahe-kolme nädala pärast oma peenarde ees ja mõtlete: “Kas ma sellesse ruutu juba külvasin midagi või mitte?”